

**Spreektekst¹ Marcel Deryckere – Lid Provinciale Staten Noord-Brabant
Debat over het burgerinitiatief “Met spoed een besluit nemen over de herindeling van
Nuenen c.a. en Eindhoven en het herindelingsadvies van 2 oktober 2018 verwerpen”
(22-02-2019) – 1ste termijn**

Voorzitter,

Graag wil het CDA beginnen met het complimenteren en bedanken van al die inwoners van Nuenen die door weer en wind bijna 1.500 handtekeningen voor hun burgerinitiatief hebben opgehaald. Een ongekennde prestatie. Daarnaast bedank ik wederom alle aanwezigen Nuenenaren op de publieke tribune, die voor de zoveelste keer een dag vrij hebben moeten opnemen om deze Staten te kunnen volgen. Het zijn fantastische doeners die opkomen voor hun dorp en samenleving.

Voorzitter,

Bijna vier jaar geleden begon een nieuwe bestuursperiode voor deze Provinciale Staten. Vlak na de verkiezingen werd mij als nieuw Statenlid voor de website van de Provincie gevraagd waar ik mij in deze periode voor wilde inzetten. Ik antwoordde:

“De afgelopen jaren zie ik als jongere een steeds grotere kloof ontstaan tussen de overheid en de samenleving. Het vertrouwen in de overheid en de politiek is weg. De belangrijkste uitdaging in de komende jaren is voor mij dan ook het terugwinnen van dat vertrouwen.”

De Provinciale Statenverkiezingen van 2015 kenden een dramatisch opkomstpercentage van slechts 43,64%. Minder dan 1 op de 2 Brabanders had genoeg vertrouwen in ons om überhaupt te gaan stemmen. Ik zag en zie het dan ook als onze collectieve opgave om het vertrouwen in de Brabantse politiek te herstellen. Hier, vanuit deze zaal en vooral ook daarbuiten.

Helaas moet ik nu constateren dat het omgekeerde is gedaan. Het proces om tot een gedwongen herindeling tussen Nuenen en Eindhoven te komen heeft diepe sporen van wantrouwen, teleurstelling en boosheid achtergelaten bij een deel van de Brabantse bevolking. Dit provinciebestuur walste als een bulldozer over de wensen, zorgen en belangen van de inwoners van Nuenen heen.

Volgens mij moeten we na twee jaar constateren dat dit proces enkel en alleen verliezers kent. De provincie, de gemeente Nuenen en de allerbelangrijksten: de Nuenenaren. Wat het CDA betreft moeten we 1) dit proces zo snel mogelijk stoppen en 2) voorkomen dat we ooit weer, ergens in Brabant, in een soortgelijke situatie terechtkomen.

---

¹ Alleen het gesproken woord telt.

Voorzitter,

Na deze bredere inleiding zoom ik nu graag in op het voorliggende burgerinitiatief en wat dat van ons vraagt, namelijk het afkeuren van het herindelingsadvies Nuenen-Eindhoven.

Het herindelingsadvies dat Nuenen dwingt tot fusie met Eindhoven rammelt aan alle kanten. De argumentatie van het college om de fusie af te dwingen is zwak, vaak onjuist en leek de afgelopen maanden met de dag te veranderen. Los van of je überhaupt voor of tegen gedwongen herindelingen bent. De argumenten achter het herindelingsadvies zijn dermate zwak dat een gedwongen herindeling nergens op zou slaan.

Want, waarom komt het college toch telkens met nieuwe argumenten uit de hoge hoed? In het officiële herindelingsontwerp worden andere argumenten genoemd dan in de vele Statenmededelingen. Nuenen zou bijvoorbeeld dossiers als Gulbergen, Van Gogh en de woningbouw niet aankunnen. Waarom staan deze argumenten niet in het herindelingsontwerp en waarom veranderen de argumenten continu? Waarop zijn deze argumenten überhaupt gebaseerd, daar ze niet voorkomen in de bestuurskrachtonderzoeken? Een deel van deze taken ligt zelfs niet bij de gemeente Nuenen, maar bij andere overheidsorganisaties.

Het enige argument dat wél telkens wordt genoemd is het slechte politiek-bestuurlijke samenspel tussen college, raad en bevolking. Echter, we hebben toch democratische verkiezingen uitgevonden om dit te verbeteren? En dat is ook gebeurd. De bevolking van Nuenen heeft gesproken en in maart vorig jaar een vernieuwde raad gekozen en niet-functionerende raadsleden weggestemd. Wat uiteindelijk heeft geleid tot een nieuw college.

Bovendien was het thema tijdens die gemeenteraadsverkiezingen de gedwongen fusie met Eindhoven. Partijen die tegen de fusie waren wonnen. Zij die er voor waren verloren. Enkele maanden later werd de Nuenenaren tijdens een referendum rechtstreeks om hun mening over de fusie gevraagd: 78% van de kiezers was tegen. Nu laten de inwoners voor de derde keer, via een burgerinitiatief, hun mening horen. En weer is het: wij willen geen fusie met Eindhoven. Wat het CDA betreft zijn dit heldere signalen die je als politiek gewoonweg niet kunt negeren. De democratie heeft gesproken.

Fantastisch zou je zeggen. Maar nee, nog steeds moest en zou het college van Brabant de gemeente Nuenen opheffen wegens gebrek aan bestuurskracht. Ongehoord. De provincie baseert zich daarbij bovendien op het idee dat een grotere gemeente per definitie zorgt voor een bestuurskrachtigere gemeente. Maar is dat wel zo? Wetenschappelijke evaluaties en onderzoeken naar de vele gemeentelijke fusies in Nederland geven hier gelukkig een antwoord op. Een antwoord dat de stelling dat grotere gemeenten per definitie bestuurskrachtiger zijn volledig onderuit haalt.

Want wat blijkt: gefuseerde gemeenten tellen meer samenwerkingsverbanden dan voorheen, fusies leveren geen kostenbesparingen op, leiden tot minder publieke belangstelling, minder vertrouwen en een lagere opkomst bij verkiezingen.

Onderzoekers stellen ook nog eens vast dat gemeentelijke voorzieningen niet verbeteren na een fusie en dat ook achteraf de steun voor een gedwongen fusie niet stijgt. Kortom, vooral de democratie gaat erop achteruit. Het enige dat een gemeentelijke fusie vaak wel oplevert, is een groter en professioneler ambtelijk apparaat. Dat echter wel op grotere afstand staat van de inwoners en daarom vaak niet weet wat er precies speelt.

Wetenschappers Herweijer & Fraanje zeiden ooit: als deelnemer van de democratie verslechteren de mogelijkheden voor inwoners in herindelingsgemeenten. Voor het CDA zijn juist die democratische waarden zo enorm belangrijk zijn.

Voorzitter,

Ik kom tot een afsluiting. Voor het CDA is het duidelijk: de door het college gemaakte gedwongen herindelingsplannen tussen Nuenen en Eindhoven zijn zwak, niet onderbouwd en leiden voor de inwoners van Nuenen niet tot een sterkere en betrokken gemeente.

Het is van begin af aan duidelijk geweest dat de CDA-fractie tegenstander is van gedwongen herindelingen. Gemeenten horen zélf over zoiets enorm ingrijpends als hun eigen toekomst te beslissen. Niet de provincie. Dit stond in ons verkiezingsprogramma voor deze periode en ook voor de volgende. Daar zullen we ons aan houden. Er zullen door het CDA geen herindelingen worden afgedwongen in Brabant.

Het is dan ook niet verrassend dat wij het voorliggende burgerinitiatief zullen steunen om zo de herindelingsprocedure per direct te stoppen en de inwoners van Nuenen hun toekomst weer in eigen hand te geven.